

Olje- og energidepartementet
Postmottak@oed.dep.no

Vår sak nr.: Deres ref.: 19/511

Dato: 01.10.2019

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL NASJONAL RAMMEPLAN FOR VINDKRAFT

Norsk Tjenestemannslag viser til NVEs forslag til "Nasjonal ramme for vindkraft" som er sendt på bred høring. Vi er klar over at LO har sendt et eget høringsvar, som vi stiller oss bak hovedlinjene i dette høringsvaret.

Vi er tilfreds med at NVE har gjennomført en bred prosess med innhenting av faglige synspunkter fra relevante fagetater. Dette vil i utgangspunktet styrke forslaget generelle legitimitet, men vi har også notert oss at enkelte viktige momenter fra høringsinstansene ikke har blitt fulgt opp. Dette vil vi kommentere nærmere i det følgende.

For NTL er bevaring av biologisk mangfold og reduksjon av klimautslipp helt overordnede mål, som må legge føringer på tvers av ulike sektorer. På samme måte som staten har tilrettelagt for at oljenæringen har kunnet vokse gjennom en aktiv næringspolitikk og reguleringer, må staten nå legge til rette for fremtidsrettede, klimavennlige næringer. Det offentlige må sette av mer ressurser til forskning på, og utvikling av mer effektive, fornybare og miljøvennlige måter å framskaffe, omforme og forbruke energi på vei i omstillingen mot nullutslippssamfunnet. I tillegg er det viktig for NTL at Norges naturressurser og infrastruktur må eies og forvaltes av det offentlige.

Olje- og energidepartementet har i sine føringer for NVEs utredning lagt vekt på at aktuelle områder for vindkraft "skal avstemmes mot andre viktige miljø- og samfunnshensyn". NVE har supplert sin beskrivelse med et kapittel om hva de mener det bør legges mest vekt på ved konsesjonsbehandling av vindkraftverk. Vi finner det påfallende at NVE her har unnlatt å referere berørte arters bestands- og vernestatus. Både berørte fuglearter, flaggermus og villrein - er ikke verken

beskrevet eller tillagt vekt i den fremlagte rammeplanen. Vi ber derfor regjeringen om å innarbeide slike opplysninger for alle artsgrupper og naturtyper som kan bli berørt.

Friluftsliv har i Norge en stor og viktig rolle for trivsel, rekreasjon og folkehelse. Visuelle og andre konsekvenser av vindkraftutbygging i form av anleggsveier, støy og - ikke minst - at områder mister sitt opprinnelige preg, vil i betydelig grad kunne påvirke et områdes rekreasjonsverdi. NVE har i sin vektlegging påpekt at virkningene for friluftsliv generelt vil være større i et område som fra før brukes mye enn i et område med liten registrert bruk. Vi er uenige i denne vektleggingen, og vil anføre at vissheten om et områdes urørthet i seg selv har en egenverdi for mange, og at slike områder dermed utgjør en ressurs for samfunnet.

NTL skulle ønske at NVE i større grad hadde avstemt sine vurderinger av hva de anser som de best egnede områdene for vindkraft med viktige miljø- og samfunnshensyn. NVE burde også i større grad vurdert ikke-økonomiske kostnader som ødeleggelse/forstyrrelse av naturområder, naturmangfold, kulturmiljø og landskap. (ref. oversikten i rammeplanens kap 6.4).

NTL erkjenner at vindkraft er en arealkrevende energiproduksjon, og dette vil etter vår vurdering sette store krav til avveining av ulike hensyn. Naturmangfold, friluftsliv og reindrift er opplagte eksempler på areal-konflikter som må løses på en gjensidig god måte. Vi vil også understreke hensynet til uerstattelige kulturminner, som for eksempel helleristninger, og i forutsetter derfor at Miljødirektoratet og Riksantikvaren blir involvert i slike avveininger.

Kulturminner, kulturmiljø og landskap er en ikke-fornybar ressurs (ref kapittel 19 i rammeplanen). De eldste sporene etter menneskelig virksomhet er de eneste kildene til kunnskap om forhistoriske samfunn, og er særlig utsatt. Spesielt sårbare er også kulturminner etter urfolk og nasjonale minoriteter der kildetilfanget er begrenset. I 19.3 legger NVE til grunn at der det er kulturminner og kulturmiljø med formelt vern, vil det være uaktuelt med fysiske inngrep som vindkraftutbygging. Dette er positivt. Som det blir pekt på vil det til en viss grad være mulig gjennom detaljplanlegging å unngå direkte konflikt med kulturminnene ved etablering av vindkraftverk. Også for ivaretagelse av kulturminner- kulturmiljø og landskap gjelder føre-var-prinsippet.

NVE har i sitt rammedokument lagt vekt på at det ikke er et gjennomgående høyt konfliktnivå med fugl i norske vindkraftverk. Med økt utbygging av vindkraft vil også konflikter med fugl, og annet dyreliv øke. Vi vil derfor anbefale en "føre-var"-tankegang, i hvert fall inntil vi har et bredere og sikrere erfarings- og kunnskapsgrunnlag.

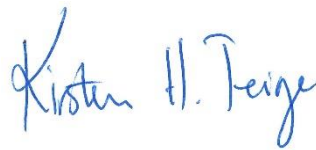
Målet må være at etablering av vindkraftverk IKKE medfører så stor samlet belastning for arter med svak bestandsstatus at artene blir ytterligere truet eller ikke kan nå sine forvaltningsmål. Miljødirektoratet har for øvrig foreslått driftsmessige eller fysiske tilpasninger som kan øke fuglenes mulighet til å unngå

turbiner, men vi mener det i enkelte tilfeller også vil være nødvendig å stoppe produksjonen i kortere eller lengre perioder. I tillegg vil vi anbefale merking av kraftledninger som avbøtende tiltak. Beskyttelsestiltakene vi har nevnt over vil etter vår oppfatning være nødvendige for å overholde både norsk lov og våre internasjonale forpliktelser etter Bern- og Bonnkonvensjonen.

Med vennlig hilsen

Kjersti Barsok
forbundsleder

Kirsten H. Teige
forbundssekretær